

Guía Docente de CLARINETE I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA CLARINETE I-IV

ESPECIALIDADE	Interpretación								ITINERARIO	Clarinete
CARÁCTER	Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Presencial
DEPARTAMENTO	Vento Madeira								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Ricardo Pazo García
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Ricardo Pazo García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	LEIVA PIÑEIRO, ASTERIO				claster@edu.xunta.es				VENRES 10:00-11:00 H	
	ROBERTO C. NOCHE GARCÍA				robertonochec@csmvigo.com				VENRES 12:00-13:00 H	
	VALVERDE CORRALES, ESTEBAN				estebanvalverde@csmvigo.com				MARTES 13:00-14:00 H	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar aspectos técnicos e expresivos relacionados coa calidade sonora especialmente a afinación e as dinámicas en tódolos rexistros do instrumento incluído o sobreagudo e aplicar a análise no estudo técnico e expresivo para unha mellor comprensión e interpretación do feito musical.	T1, 3, 6, 13, 15; X 8, 24; E4
2. Participar nas diferentes agrupacións musicais como solista e/ou formando parte do conxunto interpretando obras de diferentes estilos e épocas, que permitan desenvolver os diferentes roles con autonomía conformando deste xeito un repertorio persoal.	T 1, 13, 15; X 1, 3, 11, 13; E 1, 4
3. Adquirir criterios estéticos e técnicos mediante a audición, a aplicación da análise no estudo e a crítica de obras musicais significativas das distintas épocas, escolas, aproximacións interpretativas e xéneros que permitan fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos favorecendo unha maior comprensión do feito musical.	T 1, 6, 13, 15; X1, 3, 11, 13; E 2, 4, 5, 6
4. Participar nas actividades musicais, concertos, audicións públicas e privadas e outras manifestacións artísticas posibles, destinadas a divulgar a experiencia musical e axudar, mediante elas, á súa comprensión e goce, afianzando o autocontrol, dominio da memoria e a capacidade comunicativa.	T 6, 13, 15; X 1, 3, 11, 13; E 2, 4, 5, 6
5. Interpretar as obras e/ou os estudos dos séculos XVIII, XIX, XX e XXI de dificultade axeitada ao curso propostos polo profesor e/ou elixidos polos discentes seguindo a temporalización proposta neste programa docente.	6, 13, 15; X 1, 3, 11, 13, 21; E 1, 2, 4, 5
6. Adquirir hábitos de estudo correctos que permitan o desenvolvemento do sentido autocrítico, a capacidade de superación e a rendabilidade do tempo empregado.	T 1, 3, 6, 13, 15; X 3, 8, 24; E 2, 6
7. Conseguir unha lectura á vista fluída que nos permita axilizar e rendabilizar o traballo noutras materias de conxunto nas que a práctica instrumental resulta imprescindible.	T 1, 3, 13, 15; X 3, 8, 24; E 3, 10
8. Utilizar a improvisación a solo e con outros instrumentos para o desenvolvemento do oído interior, da concentración, da memoria auditiva, da memoria motriz e da conciencia da estrutura harmónica e formal.	T 3, 13, 15; X 8, 24; E 3
9 Coñecer os diferentes instrumentos da familia dos clarinetes comezando polos clarinetes sopranos en Sib e La, e seguindo co clarinete baixo e o clarinete soprano en Mib.	T 13, 15; X 11; E 3, 10

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	1. A familia dos clarinetes 1.1. Repertorio principal, características e posibilidades sonoras de cada un dos instrumentos da familia en proporción directa ó seu uso máis habitual no ámbito profesional e laboral como solista con orquestra ou conxunto instrumental, dúos de cámara con piano ou a solo.	2

		1.2. Posibilidades sonoras dos clarinetes máis habituais na planilla orquestral: clarinete soprano en Sib, La e Mib e clarinete baixo en Sib.	
II	2. Estudo da técnica: Escalas	2.1. Estudos de escalas en graos conxuntos, terceiras, con diferentes articulacións e diferentes modelos rítmico-melódicos, maiores e menores cos respectivos arpejos seguindo o modelo do Método de Rudolf Jettel 2ª parte. 2.2 A escala cromática ata o Do sobreagudo con diferentes articulacións e modelos rítmico-melódicos. 2.3 Desenvolvemento do control da pulsación, do uso das diversas articulacións, do estudo da velocidade.	2
III	3. Estudo da técnica: Afinación, dinámicas, rexistros	3.1 Interrelación entre emisión, afinación e dinámicas. 3.2 Homoxeneidade tímbrica entre os rexistros.	2
IV	4. As técnicas contemporáneas	Iniciación ao estudo das técnicas contemporáneas: 4.1 Estudo e desenvolvemento da calidade do son, das diferentes articulacións, e do mecanismo, especialmente no rexistro sobreagudo. 4.2 Iniciación á aplicación práctica dos recursos sonoros de vangarda máis habituais (multifónicos, armónicos, glissandi, voz e son simultáneos, slap, frullato) propios da música dos séculos XX e XXI esixidos no repertorio proposto durante o curso. 4.3 Iniciación á interpretación con equipo electrónico.	2
V	5. Análise	Análise do repertorio aplicada á interpretación: 5.1 Coñecemento das linguaxes e estruturas formais utilizadas nos estudos e obras propostos no programa docente, e a súa aplicación práctica ó ser vizo da interpretación.	2
VI	6. Lectura a vista	6.1 Práctica da lectura a vista a través do material didáctico específico e da interpretación de dúos co profesor.	2
VII	7. A memoria musical	7.1 Análise de elementos formais, rítmicos, melódicos, texturais, ect. ó servizo dunha memorización global e non lineal do texto musical. 7.2 Adestramento progresivo da memoria a través do repertorio principal do instrumento.	2
VIII	8. Audición pública	8.1 Normas de comportamento a seguir nas audicións e concertos tanto en calidade de intérprete como de ouvinte.	1
IX	9. Interpretación do repertorio	9.1 Interpretacións públicas e privadas do repertorio proposto durante o curso, sexan concertos, audicións, así como nas actividades extraescolares, cursos, xornadas ou similares organizadas dende o Departamento que así o requiran e que teñan relación directa cos contidos da materia.	2
Total de sesións por cuadrimestre			17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	12		12
Audicións	3		3
Titorías	1		1
Actividades complementarias	3		3
Actividades introductorias	3		3
Actividades de consolidación	3		3
Traballo persoal		245	245
Total de horas por cuadrimestre			270

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTINUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Ficha de seguimento diario	Valorarase o traballo semanal na aula a través do rexistro nunha ficha da rendabilidade no estudo do discente, a puntualidade, a asistencia, a actitude, as actividades complementarias, etc. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	20%	Todas
Audición de Aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudos) a través da realización dunha Audición de Aula recollendo as impresións e incidencias nunha Ficha de Audición.	30%	T 1, 3, 6, 13,
Audición pública	Valoraranse as capacidades de contido relativo ao repertorio a solo ou con acompañamento de piano, a través da realización dunha Audición Pública recollendo as impresións e incidencias nunha Ficha de Audición.	50%	X1, 3, 11, 13, 21, 24 E 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
	Ver avaliación extraordinaria		
	* As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesorado da disciplina actuará segundo o protocolo establecido. (CONSULTAR AVALIACIÓN ALTERNATIVA CÓ PROFESOR/A DA DISCIPLINA)		

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Audición de aula	Valoraranse as capacidades seguintes a través da realización dunha Audición de Aula recollendo as impresións e incidencias nunha Ficha de Audición.	40%	T1, 3, 6, 13, 15
Audición pública	Valoraranse as capacidades seguintes a través da realización dunha Audición Pública recollendo as impresións e incidencias nunha Ficha de Audición.	60%	X1, 3, 11, 13, 21, 24 E1, 2, 3, 4, 5, 6, 10

ERASMUS

Os alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos**REFERENCIAS BÁSICAS**

Estudos orientativos

Bach-Delècluse, U.: 15 Estudos (Ed. Leduc) Bach-Delècluse, U.: 6 Suites (Ed. Leduc) Cavallini, E. - 30 Caprichos D'Élia, A.: 12 Grandes Estudos Jeanjean, P.: 18 Estudos de Perfeccionamento Bach-Studien für Flöte solo Heft I-II	Jeanjean, P.: Vade-Mecum du Clarinettiste(Leduc) Jettel, R.: "Klarinetten-Schule"(Vol. 2) Kell, R.: Stacatto Studies Klosé, H.: Método completo de clarinete Kovacs, B.: Homenaxes para clarinete solo	Kroepsch, F.: 416 Estudos (Libro 1 e Libro 2) Menéndez, J.: Seis Estudos de concer to Paganini, N.: 14 Caprichos e Moto Perpetuo (ed. Ricordi) Piazzolla, A.: Tango-estudos Romero, A.: Método completo de clarinete (4 vol.)	Stark, R. 24 Estudos Op. 49 Thurston, F.: Passages Studies Book 3 Uhl, A.: 48 Estudos para Clarinete Libro I y II
--	---	--	---

Obras orientativas

	LISTADO 1	LISTADO 2 (Clarinete só)	LISTADO 3 (concertos)
1º	Bernstein, L.: Sonata Biveinis, K.: Tres momentos musicales Collery, S. - Legende et Div. (C. Baixo) Durán, J.: Sonatina Françaix, J.: Tema e Variacións Guastavino, C.: Sonata Lutoslawski, W.: Dance Preludes Müller / Rossini: Fantasia "una voce poco fa" Pereiro, P.: Catro pezas op. 184 Poulenc, F.: Sonata Rota, N.: Sonata Hindemith, P.: Sonata	Messiaen, O.: Abîme des oiseaux Penderecki, K.: Prelude Rota, N.: Lo Spiritismo nella vecchia casa Scelsi, G.: Ixor Scelsi, G.: Tre studi (I) (Requinto) Stravinsky, I.: Tres pezas para clarinete só	Crusell, H.: Concer to nº 2 op. 5 Show, A. - Concer to Spohr, L.: Concer to nº 4 WoO 20 Weber, C.M.: Concer to nº 1 en f menor op.73
2º	Bal y Gay, J.: Sonata Busoni F.: Concer tino Carro, L.: Sonata Debussy, C.: Rapsodia Hindemith, P. - Sonata (C. Baixo) Horowitz J.: Sonatina Reger, M.: Sonata en Lab M op. 49/1 Rossini, G.: Introducción, Tema e variacións Schumann, R.: Pezas fantásticas op. 73 Vila, E.: Sonata Yuste, M.: Sólo de concurso Lovreglio, D.: Fantasia sobre "La Traviata"	Betinelli, B.: Studio da concer to Car ter, E.: Gra Jettel, R.: 5 Grotosken für Soloklarinette Rozsa, M.: Sonata op. 41 Scelsi, G.: Tre studi (II) (Requinto) Smith, W. O.: Five pieces Tower, J.: Wings for solo clarinet Vajda, G.: Lightshadow-trembling	Finzi, G.: Concerto Mozar t, W.A.: Concerto Spohr, L.: Concer to nº 1 Weber, C.M.: Concer to nº 2 op.74

ANEXOS

ANEXO 1º CURSO o alumno/a deberá realizar o nº de exercicios, pezas, estudos e obras que se indican para cada cuadrimestre:

I	Escalas de Do M, La m e Sol M Catro estudos do seguinte listado: 15 Estudos de Bach-Delècluse nº 3 e 4; 24 Estudos Op. 49 de R. Stark nº 9 e 12; 48 Estudos Libro I de A. Uhl: nº 5 e 9 Un estudo de concerto a elixir: Homenaxe a Bartok ou Kodaly de Bela Kovacs Unha obra a elixir do Listado 1 de obras orientativas
II	Escalas de Mi m, Re M e Sim Dous estudos restantes do listado (non elixidos no cuadrimestre anterior) e tres estudos de libre elección Unha obra a elixir do Listado 2 de obras orientativas Unha obra a elixir do Listado 3 de obras orientativas
ANEXO 2º CURSO o alumno/a deberá realizar o nº de exercicios, pezas, estudos e obras que se indican para cada cuadrimestre	
III	Escalas de Fa M, Re m e Sib M

	Catro estudos do seguinte listado: 15 Estudos de Bach-Delécluse nº 1 e 2; 24 Estudos Op. 49 de R. Stark nº 13 e 17; 48 Estudos Libro I de A. Uhl: nº 12 e 16 Un estudo de concerto a elixir: Homenaxe a Bach ou Katchaturiam de Bela Kovacs Unha obra a elixir do Listado 1 de obras orientativas
IV	Escalas de Sol m, Mib M e Do m Dous estudos restantes do listado (non elixidos no cuadrimestre anterior) e tres estudos de libre elección Unha obra a elixir do Listado 2 de obras orientativas Unha obra a elixir do Listado 3 de obras orientativas
REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS	
9. Observacións	